botanikus PhD hallgatók (Modenai egyetem); Harmath Mariann, Schneider Ágnes, Bodnár Csaba, Újvári Ferenc, Csényi Nagy Judit, Hargitai Csilla, Győrke Réka, Deák Rita, Talabér Ildikó, Szabó Anikó, Mali Péter, Lakatos Attila, Simkó Krisztián, Bálint Csaba, Tímár Boglárka, Oláh Dóra, Topuridó Alexandra egyetemi hallgatók. Továbbá 5 Cambridge-i, 8 Southampton-i, 8 Aahrus-i egyetemi hallgató, alap, ill. PhD képzések keretében. Az ásatást meglátogatta és több napon át velünk dolgozott: Marie-Louise Sørensen (Cambridge University, Anglia), Joanna Soafer (Southampton University, Anglia).

Vicze Magdolna

494. Szebény, Szűri-oldal (KÖH 68581)

(Baranya megye) B

2009. szeptember 28–29-én megelőző feltárást végeztünk a Horvát Tranzit gázvezeték nyomvonalára eső, HT-67 jelű régészeti lelőhelyen, a 039/14 hrsz. ingatlanon. A teljes kutatott terület 434 m^2, ebből a feltárt 194 m^2 volt.

A lelőhelyet Szebény határában, a Hosszú-rét nevű, lapályos-mocsaras-vízjárta területtől Ny-ra húzódó domboldalon lokalizálták a 2009. évi terepbejáráson.

A területen a humuszolással a dombtető felől haladtunk K-i irányba. A régészeti jelenségek (3 árok, 2 gödör) szórtan jelentkeztek a sárga löszös felületen sötét, jól körülhatárolható foltok formájában, a 20–30 cm vastag humuszréteg alatt. Bár leletanyag csak a gödrökből került elő, feltételezhető, hogy mind a középső bronzkorhoz köthető.

A leletanyag a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat pécsi regionális irodájában történő elsődleges feldolgozás után a Baranya Megyei Múzeumok Igazgatóságára kerül végleges elhelyezésre.

Munkatársak: Voicsek Vanda régész, Bősz Attila, Nagy Norbert technikusok. A geodéziai felmérést a Meridián Kft. végezte.

Ligner Jácint

495. Szedres, Apáti-puszta (KÖH 59877)

(Tolna megye) Ő, A

Az M6 autópálya építéséhez nyitott célkitermelőhelyen (020/88, 020/90, 020/92 hrsz.) 2009. február 27. és április 1. között régészeti szakfelügyeletet láttunk el. Ennek során világossá vált, hogy a 631. sz. út nyomvonalán megfigyelt és feltárt ős- és népvándorlás kori lelőhely az út két oldalán lévő bányaterületeket is érinti. A mintegy 5 hektárnyi területet érintő mentő feltárás során a dűnesorból kiemelkedő homokdombot gyűrűszerűen körülvevő hármas árokrendszert figyeltünk meg, melyen belül további árkok és az É-i oldalon lévő bejárat közelében házak voltak. Az árkok vonalvezetése követte a domborzatot, s alaprajzuk is egyértelművé tette a lehatároló szerepet. Szerkezetükben, keresztmetszetükben megfigyelhető forma és méretek, valamint a használatukban alkalmazott következetesség egyértelművé tette, hogy az állatok viselkedésének, mozgásának sajátosságaira alapozott földművekről van szó. Összességében egy olyan szállás képe rajzolódott ki, ahol az állatokat a hatalmas területet körbeölelő árokrendszeren belül szabadon tarthatták, mert azok onnan az árkok szerkezete miatt ki nem tudtak menni, s kihajtani is csak a kijárat két oldalán sorakozó földbe mélyített házak között lehetett őket. A külső gyűrűn belül több hasonló szerkezetű kisebb karámrendszer nyomát is megfigyeltük.

A szórványos bronzkori, kézzel készült kerámiatöredékek őskori település közelségére utaltak, míg a házakban és a gödrökben talált korongolt, hullámvonalköteggel díszített, szürkére égetett edénytöredékek alapján a szállás egyértelműen az avar korra keltezhető.

Szabó Géza

496. Szedres határa

(Tolna megye) Ő, B, LT, Kö

A Sió-Sárvíz völgyében 2009-ben végzett terepbejárásunk során Szedres D-i határánál több lelőhelyet is találtunk.

Cukor-hegyi-dűlő (KÖH 74761): A 63. sz. útról a Cukor-hegy felé vivő dűlőúttól 80 m-re D-re, az erősen tagolt szántóföldön egy mindössze 30×30 m-es területről kevés őskori kerámiát sikerült gyűjteni az erősen esővert felszínről.

Cukor-hegyi-legelő 1. (KÖH 74753): A Sárvíz K-i partján, a holtágak közül enyhén kiemelkedő, a Cukor-hegy Ny-i lábánál lévő dombon található szántásban, mintegy 100×50 m-es részen közepes sűrűségben fordultak elő őskori (bronzkori?) és kelta cserepek. A lelőhelytől alig 100 m-re Ny-ra légi fotó alapján Miklós Zsuzsa 1999-ben bronzkori telepet talált („Cukor-hegytől nyugatra"), valószínűleg a bronzkorban a két magaslat egy lelőhely volt, mivel – bár igen szórványosan, de – néhány őskori kerámia volt a köztük lévő területen is.

Cukor-hegyi-legelő 2. (KÖH 74755): Az előző lelőhelytől Ny-ra, a Sárvíz valamikori nagyobb kanyarja által közrefogott, laposabb dombon a szántásban nagyobb mennyiségű középső bronzkori kerámiát sikerült gyűjteni egy kb. 150×100 m-es területről.

Cukor-hegyi-legelő 3. (KÖH 74757): A fentebb említett laposabb domb É-i felén K–Ny-i, 200×80 m-es sávban középkori településre utaló nagyobb számú kerámiát gyűjtöttünk a sarjadó gabonában. A lelőhely középső részén kevés, de kis területre koncentrálódó tégladarabot lehetett megfigyelni. Mivel a dombhát ÉNy-i része feltöretlen legelő, joggal sejthető, hogy a lelőhely itt is folytatódik.

Czövek Attila